

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd, 1908. február 11.

34. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Új Wurzer ház), I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Egyről-másról.

Egy fiumei tudósítás alapján a budapesti lapok megírták, hogy a fiumei járásbíró az itt érvényben levő osztrák törvények alapján horvát zászlómerénnyel bizonyos időre terjedő fogságra és pénzbüntetésre ítélte. A fővárosi lapok a hírek ebben a formában is helyt adtak, amit nem is lehet csodálni, mert hát az újságíró nem jogászember. De azért megjött a demencia. S ennek is hely jutott. Valahol tehát mégis rossz néven vették, hogy a lapok már a fiumei büntető bíraskodást is az osztrák törvények szerint valóknak mondják. Ez az egy pedig nem áll. A polgári bíraskodásban az osztrák törvények az irányadók — sajnos még mindig. Bűntudatban azonban a magyar büntető törvénykönyv paragrafusai szabják meg a büntetés mértékét.

Az osztrák törvények kiküszöböléséről már régóta beszélnek. A magyar nyelv fakultatív érvényesülését már befejezett ténynek mondták. De azért nem történt semmi. A magyar ember fölött még ma is magyarul nem beszélő bírák ítélkeznek. A miniszterek mennek jönnek, mindannyian tarsolyukban hozzák a fiumei bíraskodás reformját. Eddig azonban még egyszer sem került a sor arra, hogy a reformokat előszedjék.

Fordított világ van itt Fiumében. Mindent másképpen cselekszika város mintahogyan kellene. Előbb például dűhében százezrek árán felépített egykötör villamosművet s azután megveszi a villamosági részvénytársaság telepét is. Így tesz a városrendezéssel is. Az óvárost pompás aszfaltburkolattal látja el, de a Corsia Deákot, Fiumének ezt a legszebb utcáját úgy hagyja, amint husz esztendővel ezelőtt volt. Kavics, sár, por és szemét. Ez található a Corsia Deákon. De az óváros népének megcsinálták az aszfaltburkolatot. Mert nem ott érezik százezer idegen Fiuméba, mert nem ez a része a városnak a legforgalmasabb és még egy csomó mert. Mert fordított világ van itt s a bölcs tanács úgy gondolkozik, hogy a háznak előbb a tetjét kell megépíteni s azután jöhet a fundamentum.

A budapestiek védekezni kezdenek a lakászsora ellen s nemsokára az olasz példát követve talán a lakók sztrájkjával is megismerkedhetik a magyar főváros. Fiumében sokkal szelidebbek az emberek. Busan beletörödnék mindenbe, amit a háztulajdonosok meg a specerájók elrendelnek. Ha emelik a kenyérárát aránytalanul a liszt árával, eszik a drágább kenyeret. Ha a háztulajdonos stájerok vagy lehetetlen árat követel, ez ellen nem lehet kifogása. Üres lakás nincsen s így kény-

telen a háziur kedvében járni, mert különben megeshetik, hogy egy szép napon mint hajléktalan ébred fel almából. A fiumei lakásviszonyok javulására pedig semmi kilátás nincsen. Alig építenek néhány házat e ztendőnkint s ez semmi ahhoz az egyre fokozódó letelepedéshez képest, ami az utóbbi időben Fiumében mutatkozik. A városnak nincsen pénze bérházak építésére. A magánosok pedig rajta ülnek a pénzeszsákokon s a világ minden kincséért sem kezdenének építési vállalkozásba.

A lakásviszonyok tarthatatlansága természetesen nagy kárára van Fiume szaporodásának. Az idegenek tudva, hogy Fiumében nem kapnak lakást, meg sem kísérik a letelepedést.

Ha Fiumében a lakásviszonyok javulnak s a házépítések megkezdődnek, a lakosság száma is szaporodni fog. S akkor Fiume talán nagyon rövid idő múltán hatvanezer lelket fog számlálni.

Horvátországból. Zágrábról jelentik nekünk: A város képviselőtestülete mára tüzte ki a polgármester-választást. Ismeretes, hogy Ambrus Milán dr. volt polgármester néhány héttel ezelőtt lemondott állásáról, hogy ne kelljen Rauch Pál báró bánt a pályaudvaron fogadnia. A mai választáson újra tulnyomó nagy többséggel őt választották meg polgármesterré. Beadtak összesen negyvenhét szavazólapot. Ezek közül tizenegy üres volt s egy-egy szavazatot kaptak Sztaniszlavics főmérnök és a Starcevic-párti Krsniján. A többi harmincegy szavazat Ambrus dr.-ra esett, aki elfogadta a választást és nyomban letette a hivatalos esküt. Azután beszédet mondott, amelyben kifejtette programját, amely községi ügyekre szorítkozik. A többi között orvosai fzkultást és műegyetemet követelt Zágráb számára. A választás eredménye nem tekinthető tüneménynek az országos kormány ellen, mert kétségtelen, hogy a horvát főváros korlátolt autonómiáján mellett a polgármesternek állandó kapcsolatban kell lenni a kormánnyal. — Zágrábról jelentik még nekünk: Ambrus, az újonnan megválasztott polgármester ma délután egyórás látogatást tett Rauch báró bannál, akinek előterjesztette programját. A báró nagyon szeretettel méltóan fogadta a polgármestert s minden részében helyeselte községi programját.

Az amerikai kivándorlás.

A modern népvándorlás problémája sok gondot okoz a lelkiismeretes sajtónak, írónak és a kormánynak egyaránt és azért köszönettel veszünk minden törekvést minden munkát, amely a nagyfontosságú kérdést közelebb viszi a megoldás felé. Ide vezet az a munka is, amely ezt a sokoldalú, melyreható témát megvilágítja minden részében, nem hagyva figyelmen kívül semmit, még különben jelentéktelennek látszó aprólékosakat sem, mert ez is, mint a mozaik-kocka az egész képbe. Így illeszkedik bele a nagy probléma teljes keretébe. Ilyen munkát végzett Löherer Andor *Az amerikai kivándorlás és visszavándorlás* című könyvében, mely több mint tizenhat ivnyí terjedelemben a minap hagyta el a sajtót.

Oly óriási és részletes adathalmazt gyűjtött össze Löherer, a magyar közgazdasági irodalom ez érdemes régi munkása, hogy e ren-

geteg témának tán egyetlen részét sem hagyta érintetlenül. Észrevételeit, megjegyzéseit, tanulságait a statisztikai és egyéb adatok egész tárházával támogatja. Figyelme kiterjed nemcsak magára a kivándorlásra, hanem élénk színekkel ecseteli magukat az amerikai viszonyokat, azt a kiméletlenséget, kegyetlenséget, melylyel kihasználják és azután eldobják az emberanyagot, a nyomort, mely száz- meg százezer embert tesz tönkre, pusztít el lelkileg, testileg. Kimutatja, hogy ott, ahol a kivándorlóknak sikerül is valamit megtakarítani, az egyénenként számítva, édes kevés és egyáltalán nem áll arányban a teljesített munkával és ennek ezer veszedelmével.

Ma a kivándorlás tulajdonképpen nem egyéb üzletnél; üzlet igen sok ember és vállalkozó számára; az üzlet árúja pedig maga a kivándorló, akit attól a pillanattól fogva, mikor megváltja utlevelét, vagy elhagyja szülőfaluja határát, ugyszólván kézről-kézre adnak élelmes üzletemberek. A szállítási társaságok titkos ügynökeinek egész hálózata fejt ki roppant tevékenységet, hogy minél több eleven portékát szállítson a hajóóriások számára. Hogy mily sikerrel végzik munkájukat ezek az ügynökök, kitűnik az amerikai hivatalos adatokból. Newyorkban az 1900. évi centus adatai szerint 4.6 millió lakosságának 36 százaléka volt bevándorló. Ezek tehát, többnyire szegény falusi emberek. Amerikában tett első lépésüknél már olyan városba jutnak, ahol közel félmillió ember koldulásra van kárhozthatva. Csakhogy nem előregedett, munkaképtelen, tehetetlen emberek, hanem a suhanctól kezdve a javakorában levő, időszakai munka- és keresetnélküli férfi, nő és gyermek, akik mint kitanult csavargók is, már alaposan ismerik az amerikai életet, akik tehát a legobb szimattal lesik az utjokba tévedő szerencsét és a szerencsétlen, angolul nem is értő bevándorló tudatlan jövővényt kifosztják, még utlevelét is elveszik, melyet aztán értékesítenek oly módon, hogy visszaküldik a bevándorló hazájába, ahonnan az idegen utlevél újabb áldozatot hoz. A kivándorlót különben, ha van egy kis pénze, már az európai kikötőkben kifosztják.

Az igazi nyomor tehát mindjárt a megérkezéskor kezdődik. Löherer ennélfogva annak a nézetének ad kifejezést, hogy a magyar kormánynak legelső feladata, midőn már alig lehet megakasztani a mai kivándorlást, hogy terjessze ki védő karját odaát Amerikában is a még amerikai polgárrá nem lett magyar fölött.

Az amerikai viszonyok, illetőleg nyomoruság ecsetelésére fölhasználja azoknak elbeszéléseit, akik legutóbb a nagy amerikai válság következtében beállott nagy munkahiány folytán visszavándoroltak. Számszerűleg mutatja ki ezután, mily drága a megélhetés Amerikában és ha vannak is, akik küldenek haza pénzt, egy egy kivándorló átlagban évente csak 133 korona 34 fillért küldött haza. Ennyi esik egy kivándorlóra abból a 200 millió koronából, melyet 1906-ban összesen haza küldöttek. Hogy ennek így kell lenni, mutatja az is, hogy a visszavándorlók egy része kölesön vett pénzen jött haza, a másik része pedig hazulról küldet pénzt magának, hogy haza jöhessen. Több ezer ember közül 131 adat ke-

rült a szerző birtokába. Ezeknek eredménye, hogy a 131 ember átlagban két évig és két hónapig volt Amerikában, többen 4—6 évig, egy pedig 15 évig s valamennyien megtakarítottak összesen, bevallásuk szerint, 193.995 koronát, amiből átlag egy emberre 638 korona esik. Egy évre így háromszáz korona sem esik. Tizenhét ember a 301 közül nem hozott haza semmit, sem meg nem takarított, 39 ember megtakarítása 1025 korona, más 40 emberé 432 korona, 12 emberé 371 korona és más 39 emberé 724 korona; valamennyi átlaga 638 korona; ellenben 17 magyar megtakarított összege csak 192 korona volt. A valószínűleg azonban csak akkor tudnók meg, ha ismernők az Amerikában rekedt s pénz nélkül ott maradni kényszerült magyarok hasonló adatait.

UJDONSÁGOK.

Farsangi naptár.

Február 12. 22. oszt. jótékony egyesület bálja.
Február 16. Negyedik álarcos bál.
Február 19. Nagy „biancorosa” álarcos bál.
Február 22. Filharmonikusok jelmez bálja.
Február 23. Filharmonikusok nagy bálja.
Február 23. Nagy álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órakor.
Február 26. A Jelli család ezred tisztikarának jelmezbálja a Deák-szálló nagytermében.
Február 29. Nagy bál a Casino Patriotticóban.
Március 1. Nagy gyermekbál a Comunale-színházban. Kezdeté délután 3 órakor.
Március 3. Utolsó álarcosbál a Comunale-színházban.

— **Városi delegáció** kedden délután 5 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart, amelyen a villamossági részvény társaság telepének átvételére vonatkozó javaslatot fogják tárgyalni.

— **A zengi püspök halála.** Maurics Antal zeng-modrusi róm. kath. püspök pénteken este meghalt bélbántalmakban. Az elhunyt püspök 1852-ben Zágrábban, régi horvát családból született. A gimnáziumot szülővárosában végezte. A lelkési pályára készülvén, az érseki papnöveldebe vétetett fel. Theológiát előbb a zágrábi lyceumban, később az ujonan alapított egyetemnek teológiai karán hallgatott. Már mint negyedéves hallgató szigorlatokat tett le és a bécsi Augustineumba vétetett fel, miután 1876-ban első miséjét olvasta. 1879-ben mint teológiai doctor visszakerült szülővárosába, ahol serény tanítói működést fejtett ki. A zágrábi gimnáziumban kilenc évig működött mint hittanító; 1891-ben az egyháztörténet rendes tanárává nevezetett ki a zágrábi egyetemen. E mellett 1893 óta az érseki árvédeztet mintaszerűen végzi. Ugyanebben az érseki szentszék tiszteletbeli ülnökévé nevezetett ki. 1894-ben a teológiai kar dékánjává, egy évre rá az egyetem rektorává választották. Ugyanez évben *Posilovic* érsekké nevezetvén ki, ő lett utódja a zeng-modrusi egyházmegyében. Mikor 1895-ben bevonult rezidenciájába, nagy ünnepekkel fogadták az egész tengerparton. *Maurovic* azonban betegeskedése miatt nem igen törődhetett a hivatásával s püspöksége alatt nem is jegyezhetett fel a krónika semmi alkotást. Csak az elmúlt évben fogta el a buzgalom, amikor Fiumében megalapította a *Quarnero* című olasz és horvát nyelvű lapot, amely a katolikus egyház érdekeit volna hivatva szolgálni.

— **Umago—Fiume.** Bizonyosan kevesen tudták eddig Umago létezéséről. Ma azonban megtudhatja mindenki. Mert a városka bölcs tanácsa emlékiratban fordult az osztrák vasutügyi miniszterhez, amelyben nem csekélyebb dolgot, mint azt kéri, hogy az isztriai partvidéken keresztül Umagoból Fiuméba új vasutvonal építtessék. Amilyen különösnek látszik a kívánság az első pillanatban, épp oly komoly, ha fontolóra vesszük. Az új vonal Petrovia, Matteredá, Quilto, Pinguenik, Rozzo, Lupolano, Bucavar—Mattuglie községeket érintené. Az emlékirat azzal okolja meg a kívánságot, hogy az új vasut megnyitná az utat a világtól elzárt isztriai helyiségekbe s azoknak biztos és gyors felállítására lehet ezután számítani.

— **164 napi tengeri út.** A „Philadelphia” német hajó Chileből 164 napi út után kikötőnkbe érkezett. A hajó 2640 tonna salétromot hozott magával.

— **Egy újabb Széchenyi nász — Abbaziában.** A nagy szenzációt keltő amerikai Széchenyi nászt szombaton egy újabb követte, amely részben Fiumében, részben Abbaziában folyt le. Ifj. Széchenyi Gyula gróf tartalékos sorhajózásiós, Széchenyi Manó gróf v. b. t. t. fia esküdtött örök hűséget *Haas Teichen* Gizella bárónőnek. A polgári esketés az elmúlt csütörtökön volt Fiumében, ahonnan a násznép tíz automobilon tért vissza Abbaziába. Pénteken este több abbáziai egyesület lákiyas zenét rendezett az ifjú pár tiszteletére. Az egyházi esküvő szombaton délelőtt 11 órakor volt az abbáziai Szent Jakab templomban. Széchenyi Gyula gróf megyés püspök, a vőlegény nagybátyja végezte fényes segédlettel a szertartást, amely után a násznép a mindenfelől nagy számban egybegyűlt kíváncsi közönség sorsfala között sz. Adria Clubba vonult, ahol gratuláció volt. Majd szászteritékü dínér volt a Stefánia-szálló nagytermében, amelyen a magyar és osztrák arisztokrácia színe java volt jelen. Ott voltak többek között a gróf Széchenyi-család Európában időző tagjai, a báró Hass család, Fürstenaerg herceg és neje, Erdődy István grf. Draskovics Iván gróf, Schmidt-Zabierow báró és neje, Lichtenstein herceg és neje, Wurmbrand báró és neje, Keglevics grófnő stb. A fiatal pár délután 4 órakor a Rivierára utazott.

— **Felolvasás.** A fiumei állami tisztviselők egyesülete és a fiumei tarári kör szabályaival e hó 10-én este fél 7 órakor az állami felsőbb leányiskola felolvasó termében előadást tart, amelyen *Kankovszky* Ferenc, min. oszt. tanácsos tart előadást „A római élet, a pompéji asztalok alapján” címen. Az előadás során 103 vetített képet mutatnak be.

— **Világgá akart menni.** A rendőrség egy 14 éves fiút tartóztatott le, akivel megalapította, hogy megszökött hazulról s azért jött Fiuméba, hogy világgá menjen. A kalandos élet után vágyó diákot Butka Rezsőnek hívják, szülei Károlyvárosban laknak. A fiut rendőrség a szülők rendelkezéséig fogva tartja.

— **A Danubius hajó és gépgyár részvénytársaság** Tolnai Lajos min. tanácsos elnöklésével szombaton tartotta évi rendes közgyűlést. Az igazgatóság jelentése szerint a vállalat fiumei hajógyára az üzletév utolsó negyedében üzemet fölvette és ott ez idő szerint 700 munkás foglalkoztat. A jövő, valamint az azután következő üzletévre úgy a budapesti, mint a fiumei gyártelep nagyobb mérvű megrendelésekkel van ellátva. A 436.383 K nyereségből 58.579 K az értékesítéskénti leírásokra 30.000 K, a tartalékalap javára 10.000 K a nyugdíjalap gyarapítására és 300.000 K 6 és kétharmad százalék vsztlék (m. é. 6 százalék) fizetésre fordítatik, 10.765 K pedig új számlára vitetik át. A közgyűlés a fölmentvényt megadván, a felügyelő bizottság tagjaivá választottak: Aauer Mór, La Borda Sándyr, báró Lippe Viktor, Markó Albert, Mero János és N. umgnn Ödön.

— **Dalmát püspök a horvát nyelv ellen.** Az utóbbi hetekben, mint nekünk Zárából írják, a papság sürűn izgat a horvát nyelv ellen. Cárigrádból jelentik, hogy ott már fél esztendő óta nem volt keresztelés, mert a papok megtagadják a horvát nyelven való keresztelést, úgy hogy egész falvak nem kereszteltetik meg a gyermekeket.

— **Miért történt a fölmondás?** Lapunk legutóbbi számában részletesen beszámoltunk arról a tragikus esetről, amelynek lakásfelmondás volt az okozója. *Hodák* József, az Ungaro-croata tisztviselője és a merénylő *Broz-nich* Mátyás napszámos, aki a tett elkövetése után magára lőtt, sebeikkel a kórházban, a sebészeti osztályon állanak gyógykezelés alatt. A kórházi orvos jelentése szerinti mindkettő állapotára javult, de különösen *Hodáké* súlyos. Egy hírlapíró beszélgetett a háztulajdonossal, aki kijelentette, hogy ő kénytelen-ségből mondott fel *Brozich*nak. Kis házában csak ez a két lakosztály volt s most, hogy szűk lett a családja részére az egyik, kénytelen volt lépést tenni, hogy *Brozich*ot, aki nem akart a fölmondás ellenére kiköltözni, kikölttassa. Aszusi hatóság az iratokat átküldte az ogulini ügyészségnek, amely megindítja *Brozich* ellen szándékos emberölés kísérlete miatt a büntető eljárást.

— **Az Austro-amerikana függetlenítése.** Mint értesülünk, a Wiener Bankverein közelebb át fogja venni azokat a részvényeket, melyeket a hamburg-amerikai és a Nord-deutsche Lloyd hajózási vállalatok az Austro-amerikai hajóstársaság alapításánál jegyeztek. E részvényeket a Wiener Bankverein a bécsi tőzsdén szándékozik bevezetni. A német hajóstársaságoktól a részvények átvételét az érdekeltek azért szorgalmazzák, hogy az Austro-Amerikana, mely a délamerikai hajójáratokat, az eddigi eredményekre támaszkodva, ki akarja terjeszteni, a német befolyás alól felszabaduljon és kizárólag osztrák érdekeket szolgáljon. A két hajóstársaság összesen hat millió korona névértékű részvénynek a tulajdonosa s mint ilyen, természetesen lényegesen befolyásolta a hajózási vállalat működését.

— **Az abbáziai vilamos.** Az abbáziai villamosvasut forgalma tegnap reggel nyílt meg. A lovrana mattugliei vonalon négy kocsi fogja a csatlakozást fentartani a déli vasut vonataihoz. A voloscai járásbírószágtól az abbáziai Slatina fürdőig minden 8 illetőleg 16 percben közlekednek a kocsik, míg a Slatina fürdőtől Lovranáig minden 16 illetőleg 32 percben tartanak fenn járatokat. A menetárak a következők: Mattuglie—Quitta pensio 1 korona, oda és vissza 1.40 korona. Mattuglie—Lovrana 1.60, oda és vissza 2.20 korona. Szakaszi egy 12 fillér. Abbazia—Lovrana 40 fillér. Podgyászszállítás: 25 kilogram Mattuglie—Abbazia 60 fillér, Lovranáig 70 fillér. Házhoz szállítás a feladó és felvevő állomástól 20 fillér. Bérletek: Évi bérlet 175 korona, havi bérlet 20 és fél havi bérlet 10 korona. Az igazgatóság székhelye Abbaziában a Hermina-vilásban van.

— **Uj osztrák gőzös.** Triesztből írják nekünk, hogy most érkezett oda a trieszti szabadhajózási társaság legújabb gőzöse, a „Stella” amely Newcastleban épült s most tette meg első tengeri útját.

— **A kikötőből.** Érkezett: *Elpis* osztrák Lloyd gőzös Smirnából 380 tonna rakományval, az *Arpád* Adria-gőzöse Marseilleből 15.000 láda narancsval és az *Anna Göich* osztrák gőzös 2000 tonna foszfáttal.

— **Holttest a hajón.** A Magyar-horvát hajóstársaság *Daniel Ernő* gőzöse Lussinpiccolóból visszatérőben Fiuméba hozta *Fuchs* Lujza budapesti magánzónó holttestét, amelyet gyorsvonattal szállítanak Budapestre.

— **Kivándorlási hajók.** E hó 12-én érkezik kikötőnkbe az Austro-Americana társaság *Gerty* gőzöse, amely hatszáz magyarországi visszavándorlót hoz. A Slavonia egy nappal rá, 13-án érkezik meg.

— **A gyorsirást elsajátítani óhajtok figyeimbe!** A Fiumei Magyar Gyorsirókör kebelében alakult gyorsiró-tanfolyamon a tanítás már megkezdődött és még rövid ideig vétnetnek fel jelenkezők. Tehát, akik a gyorsirást megtanulni óhajtják, azok jelentkezzenek a tanfolyam vezetőségénél minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében (a városi takarékpénztár épületében Caffé Grandé mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben.

— **A dohánygyári bál.** A fiumei dohánygyár munkásnői e hó 15-én a Comunale-színházban *Termatsits* Kálmáné urnó védnöksége alatt a szegényebb sorsu magyar és olasz ajku dohánygyári munkásgyermek segélyezésére jótékony célú bált rendeznek. A mulatságon a Sperber-féle zenekar fog játszani. Felülvezetéseket a jótékony célra való tekintettel elfogadtanak. A bál este 9 órakor kezdődik. Belépődíj: személyjegy 3 korona, családjegy (3 személyre) 5 korona. Elsőrendű páholy 20 korona, másodrendű páholy 10 korona. Jegyek *Weisz* Salamon porcellán, *Prohaszka* Ferenc rőtös és *Destrini és Pasquali* divatüzletében, ugyszintén a *dohánygyárban* előre válthatók.

— **A gimnazisták mulatsága.** A fiumei állami főgimnázium felsőbb osztályu tanulói, mint már jelentettük február 25-én a Corsia Deák-szálló nagytermében hangversenyvel egybekötött táncmulatságot rendeznek. A meghívókat a mulatságra most küldik szét.

x **Amerikai rendszerű uri szabóság.** A napokban nyitotta meg helyben a Vicolo della Dogana 4 számú házban, (a kocsi-postával szemközt) a Seiler R. cég, melynek központja Budapesten a Dohány-utca 92. szám alatt van, új uri szabó műhelyét, ahol csak is két árban, 18 és 24 frtért készülnek mérték után finom kivitelben és tiszta gyapjuszövetből angol szabású elegáns uri ruhák. A magyar céget a helybeli magyarság jóindulatába ajánljuk.

— **Az egészség elixirje.** Rómában és Nápolyban divatos télen, hogy a délelőtti meleg órákban az anyák leküldik csemetéiket dadákkal az utcára sétálni és ilyenkor a sok járököl örömetlen gyönyörködik a sok kedves babában. Egy idő óta feltűnik a sok pincy baba egészségtől duzzadó, nevető arca, hogy egy a dadákat lepton-nyomon megállítják — különösen az anyák — és kíváncsiak érdeklődnek, hogy a babácska minek köszönheti kitűnő formáját. Ilyenkor megtudják azt, — ma már közismert dolog Rómában és Nápolyban — hogy a dadák naponként 2—3 üveg „Szent István védjegyű Dupla malátasört” isznak és nem győzik eleget dicsérni e magyar származású sör ízét és nagy tápértékét. Tehát magyar sörön nő fel és lesz egészséges, erős az új generáció.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

TÁVIRAT. TELEFON.

- A germeszegi választás.
- A serajevói magyarság elkeseredése.
- Uray Imre meghalt.
- A máramarosszigeti akasztás.
- Hóvihar országszerte.
- Vasuti szerencsétlenség.
- Sikkasztó ügyvéd.

A germeszegi váltásztás.

MAROSVÁSÁRHELY, febr. 10. A germeszegi kerület független választó polgárai egyhangulag Farkas Albert nyugalmazott alispánt jelölték képviselőnek.

A serajevói magyarság elkeseredése.

SERAJEVO, febr. 10. Az itteni magyarság körében nagy elkeseredést szült a község-tanácsnak az a határozata, amelylyel megfosztották szavazati jogától.

Uray Imre meghalt.

BUDAPEST, febr. 10. Uray Imre tiszaháti függetlenségi képviselő ma meghalt.

Uray Imre 1850. március 15-én, Kéresen született. 1877 óta a beregmezei ellenzéknek volt a vezére. 1887-ben választották meg első ízben függetlenségi programmal képviselőnek s 1896-ig képviselte a tiszaháti kerületet, amikor kisebbségben maradt. 1891 óta megszaktas nélkül képviselte a tiszaháti kerületet. A földművelésügyi és munkásügyi bizottságnak volt a tagja. A legutóbbi kiegyezési tárgyalások alatt kilépett a függetlenségi pártból, mert nem tartotta összeegyeztethetőnek, hogy mint függetlenségi képviselő hozzájáruljon egy olyan kiegyezéshez, amely — az ország kárára van.

A máramarosszigeti akasztás.

MÁRAMAROSSZIGET, febr. 10. Az itteni törvényszék előtt tegnap délelőtti órási közönség jelenlétében hirdették ki a kabinetirodának Husz Ábrahám és Mihálka László kegyelmi kérvényére vonatkozó határozatát, amely szerint a király Mihálka László halálos ítéletét, mert bűnbánóan fölfedezte a gyilkosságot, kegyellemmel életfogytiglani fegyházra változtatta át, míg Husz Ábrahám halálos ítéletének végrehajtásában szabad folyást enged. Az ítélet kihirdetése alatti Mihálka elájult, majd halát kifejező szavakat rebegett. Husz Ábrahám nyugodtan hallgatta végig a kihirdetést s csak az volt a kívánsága, hogy az ítéletet sürgősen hajtsák végre.

MÁRAMAROSSZIGET, febr. 10. Husz Ábrahám az éjszakát ébren töltötte. Folyton ártatlanságát hangoztatta, majd a feleségét szerette volna látni, aki azonban nem teljesítette férje kívánságát. Mikor reggel a bitófa alá vezették, összerogyott. Majd kiegyenesedett, a királyt éltette és hangoztatta, hogy ártatlanul hal

meg. Ezután Bali Mihály segédjével munkához láttak s a másik pillanatban Husz Ábrahám már az akasztófán függött. A hóhér kendővel fődte el az arcát, hogy eltorzult vonásait ne láthassák. Negyed óra elmúltával a halált konstataálták s ezután a holttestét zsidó szertartással eltemették.

Vasuti szerencsétlenség.

BRÜSSZEL, febr. 10. A közelben egy gyorsvonat az elmult éjjel kisiklott. Öt ember megsebesült.

Hóvihar országszerte.

BUDAPEST, febr. 10. Az ország minden részéből nagy hóviharokat jeleznek. Matészalkán oly erős volt a hóvihar, hogy több háztetőt bedöntött s számos embert megsebesített.

Sikkasztó ügyvéd.

SZÉKESFEHÉRVÁR, febr. 10. Arany Lajos dr. ügyvéd nagy sikkasztás elkövetése után megszökött. A rendőrség körözi.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelárusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelárusító üzletben. — A m. kir. dohánynagyüzletében, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likőrüzletében, Deak Corso. — Trbojević G. papirkereskedésében Via del Molo. Barbis Gioy. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk telefonszáma (ugy interuban, mint helyi beszélgetésekre) 229 Nyomdánk telefonszáma (közvetlenül lapzárta előtt felmerülő sürgős tudósítások számára) 920.

Felélés szerkesztő: Korcsmaros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

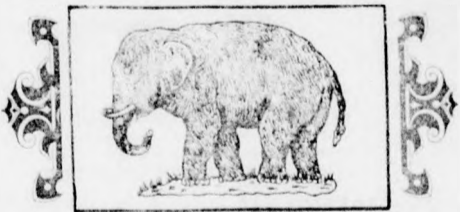
Intelligens hivatalszolga.

ki ilyen minőségben már alkalmazva volt, azonnali belépésre állást nyer. Ajánlatok „Pontosság” jellige alatt a kiadóhivatalba.

Fiumei első magyar rizshántoló-é rizskeményítőgyár részv. - társaság

F I U M E.

Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VEDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik

Üveg- és porcellán-
raktáramat szép és
mesés olcsóságú tár-
gyakkal szereltem fel.

KORNICZAI G.

Via Governo 22. (Corso.)

Kerestetik kis üzlethelyiség

dohánynagyüzletnek azonnali átvételre. Cim a kiadóhivatalban.

HASZNÁLT BUTORT

és minden más dolgot veszek. Levélbeli vagy személyes meghívásra házhoz megyek. Kloor Via Andrassy 21.

A báli szezonra

Uri fodrász üzletében teljesen új férfi és női parókák kaphatók vételre és kölcsönzésre is.

A külön női fodrász teremben minden hajmunka és frizura divatlap szerint is, olcsón és gyorsan végeztetik.

Egy hajmosás 2 kor.

Tisztelettel

Dedakin László

uri és női fodrász

ADRIA PALOTA.

Új műfestészeti-, vegytisztító- és mosó-intézet. Brott Lajos

Fiume Via Germanica. (Micolini és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ueymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kezméket, keztűt, függönyöket és szőnyegeteket, valamint butorszöveteket, pipereket. Kezimunkákat műfestészeti és vegytisztítási czé ből mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges A n. e. közönség pártfogását kéri

Brott Lajos műfsető

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdetre 9 órákor.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4 1/2% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hely- és külföldi szöveteiben.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Elsőrangú divatszabászat Himmel Ferdinand Fiume

Via Adria I. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat. Mérsékelt árak. Kifogástalan szabás.

KURZ FRIGYES
szobafestő
czimfestő és mázoló,
Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és tisztelt-
festést, mázolást a legegyszerűbb
kiviteltől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vászon- és üveg-
címablak készítését a legmo-
dernebb kivitelben a legolcsóbb
árak mellett.

A n. é. közönség szives párt-
fogását kéri

mely tisztelettel
KURZ FRIGYES
Vicolo del Pino 9. szám.

Bonbonniere Mòve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Estenként nemzetközi varieté-
előadások kizárólag elsőrendű
művészi erők felléptetével.

Kitünő szellőztetés.

Magyar
cég.

Wellmann Testvérek

Nagy
választék

FIUME, Via del Pozzo 2.

Telefon sz. 19.

Vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsán felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle Hazai gyártmányú losonci
Berndorfi nickeledények. Excelsior zománcedények.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládákban érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kiviteli és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fő-
szer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich 1. sz.

Via Adamich 1. sz.

Villamos világítási, villámhárító, telefon és villamos-csőgő berendezések.

Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

1200 darab

uri női és gyermek

TÉLI TRIKÓT

tekintettel a téli szezon előre-
haladására bámulatos olcsón

ad el a

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.

A
„De la Ville“

kávéházban

ma és minden este

BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

ELSO FIUMEI
RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra át-
veszek. Olcsó havi előfizetés ellenében
rendben tartom az egész ruhakészletet. 30
éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szives pártfogást kér

Schönberg H. férfitiszabó.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémárúk. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek,
pénzszekrények, konyhaeszközök stb

KIADÓTULAJDONOS: „A TENERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Rákóczi vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben.

Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas kuglizók
részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel

GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műorás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi

gyártmányok.

LIEBL ISTVAN

MONTE VERDE

vendéglője a Jelačić kaszárnyával
szemben.

Kitünő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Olcsó havi előfizetések.

Fedett tekepálya.

FABBRO GIUSEPPE

Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörüs

dus raktárral a legjobb minőségű
késáruban és mindennemű vágóser-
számban.

Nikkelezés és villanyerőre berendezett
műhely.

Mindenféle használt
butort veszek
a legjobb árban.

Deutsch M.

Via Governo 4.

Cinematograf „EDISON“

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legképeletesebb ve-
títési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényel-
mes üléssekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/2-től
kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók
a pénztárnál.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN, FIUME.